

KIRKMERAK 16

MACHIAVELLI'NİN BAHÇESİ

Büyük Yazarlardan Bahçe Kılavuzu

Mark Crick

Çeviri: Gülden Şen

CAN

Mark Crick

**MACHIAVELLI'NİN
BAHÇESİ**

Büyük Yazarlardan Bahçe Kılavuzu

KIRKMERAK 16

Can Yayınları 2042

Machiavelli's Lawn, Mark Crick

Resim ve metin: © 2010, Mark Crick

© 2012, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Anatolialit Telif ve Tercümanlık Hizmetleri Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Şubat 2012

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Ayça Sabuncuoğlu

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © iStockphoto.com/Amanda Rohde

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaası

ISBN 978-975-07-1421-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

MACHIAVELLI'NİN BAHÇESİ

Büyük Yazarlardan Bahçe Kılavuzu

Mark Crick

İngilizce aslından çeviren

Gülden Şen

İçindekiler

Niccolò Machiavelli ile giriş	9
Raymond Carver ile askılı sepet hazırlamak	11
Bertholt Brecht ile patates yetiştirmek	17
Isabel Allende ile bambu ayırmak	27
Niccolò Machiavelli ile çim biçme sanatı üzerine	37
Henrik Ibsen ile meyve ağacı dikmek	43
Bret Easton Ellis ile sürgünlerin koparılması	51
Sylvia Plath ile sonbaharda soğan dikmek	57
Émile Zola ile elle ot yolmak	61
Alan Bennett ile funda bakımı	69
Mary Shelley ile asmaların çoğaltılması	75
Martin Amis ile salon bitkisinin saksısını değiştirmek	81
Pablo Neruda ile gül nasıl budanır	89
Resimlerin listesi	93

Niccolò Machiavelli ile giriş

Muhteşem okura,

Okurun teveccühünü kazanmak isteyenler, onun karşısına onu en çok sevindirecek şeylerle çıkmaya alışkındırlar. Bu nedenle kişi, çoğu zaman serüvenler ve aşk öyküleri, büyük adamların ve kadınların hikâyeleri, ezilenlerin mücadeleleri ya da okurun kendi refahını ve başarılarını artırabilmesinin çeşitli yolları hakkında okur.

Âlicenap kişiliğinizde bir değişim arzu etmeden ve size layık olmadığını düşündüğüm hikâyelerle vaktinizi almadan, size benim çok değerli bulduğum bir şeyi, büyük bahçıvanların ve çiçekçilerin alışkanlıkları ve yaptıklarıyla ilgili bu küçük kitabı takdim ediyorum. Uzun yıllar boyu süren çalışmalarında, pek çok zahmetle ve çok bedel ödeyerek öğrendiklerimi bu kısacık biçimde sunuyorum.

Bu kitabı, pek çok kimsenin bahçecilik eserlerini süslemekte kullandığı albenili süslerle bezemedim. Bu bilgileri verirken, uzun süreli bahçıvanlık deneyiminin yanı sıra, büyük yazarlar konusundaki çalışmalarına da dayandım. Bir bahçıvanın namı, tıpkı bir yazarınki gibi, istenmeyeni kökünden sökmeye ve gereksiz olanı kesip atmaya dayanır.

O halde bu küçük armağanı buyurunuz, Hařmet-meap. Ve eğer bu bağ bahçe öykülerinden birazcık bile keyif alırsanız, ne büyük bir çaba ve uzun süreli çalışmayla yalnızca sizin beğeninizi ve onayınızı kazanmayı amaçladığımı göreceksiniz.

Raymond Carver ile
Askılı sepet hazırlamak

Araçlar:

Askılı sepet

Hindistancevizi lifi veya astarı

Kompost

Yavaş salınlı suni gübre

Bitkiler

Su

O cumartesi öğleden sonra kanepede oturmuş, küçük ilanları okuyordum. Küçük ilanlardan çok şey öğreniyor insan. Nedir, diye sormayın.

Annemi düşünüyordum. Bana mektup yazmış, televizyonunun bozulduğunu söylüyor, o ay biraz daha fazla para göndermemi rica ediyordu. Iris'le, onu o sabah arayıp bunun kolay olmayacağını söylememe karar vermiştik. "Kendi dertlerimiz var," dedi Iris. "Neden herkesi biz desteklemek zorundayız?" dedi. "Ya kardeşin?" dedi. "O, annene en son ne zaman para gönderdi?"

Kardeşimin hiç parası yok. Iris bunu biliyor. Geçen yaz bir ay bizde kalmıştı. Kanepede yattı. O ve Iris hiç geçinemezler. Şu anda nerede kalıyor, bilmiyorum bile.

"Annen fabrikanın kapandığını biliyor," diyor Iris. "Ona söyledin, değil mi?"

“Tabii ki söyledim,” diyorum. Ama annem yaşlı. Unutuyor. Telefon etmek için Iris’in mutfağı toplamaya gitmesini bekledim. Bana tembihlediğı gibi, anneme işime son verildiğini, işlerin kötü olduğunu hatırlattım, ama bir şey fark etmedi. Annem ağladı ve onu kendi başının çaresine bakmaya bırakmakta haklı olduğumu söyledi. O konuşurken ben pencereden dışarı, askılı sepetteki kurumuş çiçeklere bakıyordum. Sonunda, ona parayı göndereceğimi söyledim. Ben telefon ederken Iris de dinliyordu. Hâlâ ortalığı topluyordu, ama birden durduğunu duydum. Telefonu kapattığımda hiçbir şey söylemedi. Sonra yatak odasından gürültüler duyuldu ve ben kanepede otururken odaya döndüğünde üzerinde palto-su vardı.

Orada olduğunu gördüm, ama başımı kaldırmadım. Küçük ilanları okumaya devam ettim. Bir yandan da, yeni bir televizyon alması için anneme ne kadar az para gönderebileceğimi hesaplıyordum.

Kapının çarptığını duydum. Ardından ahşap verandada ayak sesleri. Eğilerek o askılı sepetin altından ve bakımsız çimlerden geçişi. Kiraladığımız evin sahibi o sepeti biz taşınmadan asmıştı. İlk birkaç hafta boyunca küpeçiçekleri, hercaimenekşeler, kızılderilitütünleri karşılamıştı bizi. Anahtarı kilide her sokuşumuzda canlı renkleriyle tepemizde sallanıyorlardı. Ama onları sulamayı unuttum. Benim işimmiş, Iris öyle dedi. Onun boyu yetmiyordu. Her neyse, ben unuttum. Renkler solmaya başladı ve çok geçmeden sepet kurudu kaldı; rüzgârlı günlerde hışırıyor, ne zaman gözüm takılsa beni rahatsız ediyordu.

O sabah Iris’i dinlemediğim için üzgündüm; ama o eski askılı sepete yeniden çiçek dikebilmek için onun gitmesini bekliyordum. Döndüğünde şaşırtmak istiyordum onu. Alışveriş merkezinde biraz öfkesi geçtikten

sonra. Ne diyebilirdim ki? Ne yapacağımı ona söyleyemedim, daha önce defalarca ne yapacağımı söyleyip de yapmamıştım. Bu kez, o kadar bakım istemeyen bitkiler kullanmayı düşünüyordum. Yalnızca ara sıra tatlı birer sözcükle yaşayabilecek türden. Funda, sarmaşık, belki bir siklamen, bunların susuzluğa dayanıklı olduğunu duymuştum.

Askılı sepeti, kapının yanındaki tırnakta asılı olduğu yerden indirdim. Bitkiler kuruyalı o kadar çok olmuştu ki, geriye yalnızca toz dolu sepet kalmıştı. Evimizin kapısının üstünde toz dolu bir sepet asılıydı. Düşünebiliyor musunuz?

İçindekileri bahçeye boşalttım. Bir toz bulutu kalktı ve bir örümcek, verandanın altına koştu. Sepeti bahçedeki musluğa götürüp yıkadım. Yeşil plastik kaplı tel den yapılmıştı. Plastik yer yer yarılmış, tel pas rengine dönmüştü. Sonra arabadan bir torba kompost ve bir tepsi dolusu bitkiyi aldım. Onları basamağa, sepetin yanına koydum. Bir sigara yakıp basamağa oturdum ve bitkilerin isimlerini okudum. Birisi isimlerini küçük beyaz çubuklara yazıp saksılara saplamıştı. “Itır”, “Petunya”. Çubuklardan birinde “... *amelloides variegata*” yazıyordu. İsim o kadar uzundu ki, bir kısmı kompostun içinde kalmıştı. İster Yunanca ister Latince olsun, sözcüklerin hepsi bana yabancıydı. Neyse ki Bahçe Merkezi’ndeki satıcı sepete en uygun olanları seçmeme yardım etmişti.

Hindistancevizi lifinden dokunmuş yuvarlak bir parçadan astar kesip sepetin içine döşedim. İlk başta astar kabarıp durduğundan, makasla birkaç kesik attım. Dairenin kenarından ortaya doğru dümdüz kesiklerdi bunlar. Sonra elimle bastırırken üstüne biraz toprak atınca, artık kabarmadı. Sepetin kenarları boyunca, astarda çiçeklerin çıkabileceği birkaç delik açtım. Sonra kompostta biraz yavaş salınlı suni gübre karıştırdım ve

ıtırları dikmek üzere deliklerin hizasına dek doldurdum. Deliklerden geçirirken yapraklarına zarar vermemek için naylona sardım ve sonra da köklerinin etrafına biraz daha kompost ekledim. İşi doğru yapmak önemliydi.

Geçen sefer suni gübre kullandığımı hatırlamıyorum. Bitkiler kendi başlarının çaresine bırakılmıştı. Tıpkı annemin hissettiği gibi...

Bir sigara daha yaktım ve bir kutu bira açtım. Nasılsa kanepeye dönmek için acele etmiyordum. Fabrika kapanalı beri çok zaman geçirdim o kanepede. Iris resmen orada yaşadığını söylüyor. Sonra, aşağı sarkıp paslı telleri saklayacak şekilde kenarlara kızıl derilitletütünü çiçeği yerleştirdim. Bunların çevresine de kompost ekledim ve satıcının tam ortaya koymamı söylediği bitki için yer bıraktım. Papatya benzeri mavi çiçekleriyle güzel, gür bir bitki olduğunu söylemişti. Tekrar "... *amelloides variegata*" yazılı etikete baktım. *Felicia*'ydı adı. Bir yerden çıkarıyorum bu *felicia*'yı. Iris'in bir zamanlar Felicia adında küçük bir kızı varmış. Ben onu tanımadan önce. Uzun süre yaşadığını sanmıyorum, birkaç saat demişti. Bir fotoğrafı bile yok.

Satıcı, askılı sepetlerde akıldan çıkartılmaması gereken en önemli şeyin, kompostu asla kurumaya bırakmamak olduğunu söylemişti. Bir kez kurudu mu, demişti, bitkiler uzun dayanmaz. Haklıydı da, son sefer öyle olmuştu. Kompostu kurumaya bırakmıştım. Hem de nasıl. Iris bir ara kendimi de kurutmayı denemem gerektiğini söyler.

Bitkilerin dikimi bittiğinde sepeti yeniden askısına astım ve su almak için eve girdim. Hava kararıyordu. Eşim hâlâ eve dönmemişti. Su kabının dolmasını beklerken mutfakta etrafıma bakındım. Biraz zaman aldı. Suyun basıncında sorun ya da bir vanada arıza var. Iris, eğer perşembe banyo yapmak istiyorsan musluğu pazartesi-

den açman gerektiğini söyler. Her neyse, haklı, suyun hiç basıncı yok. Gerçekten ortalığı iyi idare etmişti. Derli topluydu. Her şey, tıpkı Iris'in sevdiği gibi, yerli yerindeydi. Mutfak masasının üstünde duran bir zarf hariç. Kabı musluğun altında ağır ağır dolmaya bırakıp zarfı aldım. Üstünde adım yazıyordu. Adres yoktu, yalnızca Iris'in el yazısıyla adım yazıyordu.

Bertolt Brecht ile

Patates yetiştirmek

Silahlar:

Kürek

Bel

Levazım:

Ekimlik patates

Mevzi:

Siper

BİRİNCİ PERDE

Kuzey Avrupa'da bir bahçe. ÇAVUŞ rütbesinde bir asker, başını öne eğmiş, taze sürülmüş bir tarhın başında durmaktadır. Sol elinde kepini tutar, sağ elinde ise biraz toprak vardır. Yerde, tarhın üstünde bir haç durmaktadır. Yere biraz toprak atarken, bir el arabasını itmekte olan bir kadın sağ taraftan sahneye girer. Giysileri her telden çalmaktadır: ayağında lastik çizmeler, eğreltiotlarıyla süslenmiş şapka, boynunda da bir tilki etol. El arabası, kompostla doldurulmuş; üstüne türlü çeşit bahçe aletleri dizilmiştir. Kadının yanında, beş-altı yaşında bir çocuğa yakışacak giysiler içinde, yeniyetme bir DELİKANLI yürümektedir. DELİ-

KANLI'Nın başına ters taktığı askılı sepetten eğreltiotları ve otlar sarkmaktadır. DELİKANLI bir parça bahçe sici-miyle el arabasının sapına bağlanmıştır. Omzunda bir tırmık taşımaktadır. CESARET ANA, ÇAVUŞ'u görünce arabanın saplarını bırakır ve DELİKANLI'ya, görülmeyeceği şekilde, el arabasının arkasında diz çöktürür. DELİKANLI oradan olan biteni izler, tırmığının sapı yukarı doğrudur. CESARET ANA ellerini önlüğüne silerek kuşku-cu bakışlarla askere bakar. Sonunda konuşur.

CESARET ANA: Ne istiyorsun SEN?

ÇAVUŞ: (*Başımı yerden kaldırır. Sakinleştirir gibi.*) Cesaret Ana, eski bir dostla ve Kral'ın ordusunun bir subayıyla böyle konuşulmaz. Acının daha çok taze olduğunu görüyorum. Haçın üstünde bir isim yok henüz. Başın sağ olsun.

CESARET ANA: Onu sana saklıyorum. O zaman yüzüm güler benim.

ÇAVUŞ: (*Avucundaki toprağa bakarak.*) Mezarın kalitesinden dolayı seni takdir etmeliyim. Güneş uygun, akaçlama iyi, toprak bereketli, organik madde açısından zengin. Gerçekten de çok güzel bir yer. İriyarı bir adamdı, değil mi?

CESARET ANA: On beş yaşındaydı ve neredeyse açıklıktan ölmek üzereydi. Bilmen gerekir.

ÇAVUŞ: Ben onları yalnızca askere alıyorum, asker yaşamında ne yaptıkları onlara kalmış. (*CESARET ANA ile oğlunun önce toprağa, sonra kendisine baktıklarını görür.*)

CESARET ANA: Onu cepheden bu el arabasının içinde getirdim. Bir araba dolusu kırpılmış ottan daha ağır değildi.

ÇAVUŞ: Bana öyle bakma, artık asker toplamıyorum. Artık levazımdayım. Bunun ne anlama geldiğini bili-

yor musun? Ordu aç, Cesaret Ana. Bir savaş sürüyor ve savaş için de sebzeler gerekiyor.

CESARET ANA: Ordu sebze yapmakta çok başarılı... başkalarının çocuklarını.

ÇAVUŞ: Bak, Cesaret Ana, böyle konuşmayalım. Oğulların ismini onurlandırdılar. (ÇAVUŞ dikkatini kazımış ikinci çukura yöneltir.)

CESARET ANA: Onur çorba pişirmeye yaramıyor. Al-bay nasıl? İyi yiyor mu?

ÇAVUŞ: Hiçbirimiz iyi yemiyoruz, Cesaret Ana. (Çevresine bakınır.) Tarhlar arasında kırk beşer santimlik yollar var. Tarhlar en fazla kırk santim genişliğinde ve çepeçevre yollar var. Şöyle desem... Bu küçücük bahçe tıpkı iyi planlanmış bir bostana benziyor. Şuradakiler patates mi?

CESARET ANA: Hayır, değil. Yabani otlar onlar.

ÇAVUŞ: Yabani ota benzemiyorlar. Bence bunlar asıl ürünün, C. Ana. Nedir? *Cara* mı? Kırmızı patates mi? Pentland Squire cinsi mi? Çocuklar, Pentland Squire' lara bayılıyorlar. Şefin salatası için birkaç yerelması olacağını ummak çok fazla olur sanırım. Havalar nasıldı?

CESARET ANA: Berbat.

ÇAVUŞ: Haydi, haydi, eylül başında mı? Bugüne dek don olmadan doksan ila yüz kırk günün geçmediğini söyleme bana. Sağlıklı bir patates ürünü için yeter de artar bile. Ya zararlılar?

CESARET ANA: En kötü yıldır. Tırtıllar, sümüklüböcekler, patates uru, telkurdu, dip yanıklığı ve kök boğazı yanığı... Tam bir felaket.

ÇAVUŞ: Bunlar, alayın aşçısını rahatsız etmez; yanık patatesten çok güzel bir yemek yapar. Askerler bayılırlar. Alayım onları.

CESARET ANA: (Çığlık çığlığa.) Patateslerimi mi ala-

çaksın? Çocukları da al istersen, hepimizi al. Başka yiyeceğimiz yok.

ÇAVUŞ: Çocuklarını beslemek için kaygılanma. Yeni asker toplama subayı da yakında gelir, onları memnuniyetle alır elinden.

CESARET ANA: Hazır değiller.

ÇAVUŞ: (*El arabasının üzerinden gözetlemekte olan CESARET ANA'nın oğluna bakarak.*) Hazır değil mi? Şuna bak: Babası yok, midesi boş ve yaprak gibi titriyor. Orduya bundan daha uygunu olamaz.

CESARET ANA: O değil, patatesler.

ÇAVUŞ: Ah! Onlar mı? Onları düşünmüyorum ben. Seni tanırım, Cesaret Ana. Kimse senin gibi tarh açamaz. Tohum yatakları sekiz ila on beş santim derinliğinde kazılır, patatesler kırkar santim aralıkla, filizleri yukarı gelecek şekilde yerleştirilir, haklı mıyım, Cesaret Ana? Ürünün güneş ışığından yeşermemesi için sapsuları toprakla iyice örtülür ve soğuk gecelerde üstlerine ince bir kat saman çekilir. Patateslerine senin kadar iyi bakmayı bilen başka kimse yok buralarda. Şu beli versene. (*İkisi bel için çekişir. ÇAVUŞ kazanır ve CESARET ANA'yı yere yıkar.*)

CESARET ANA: (*Bağırarak.*) Onları öylesine kazıp çıkaramazsın. Önce sapsularını kesmen gerek, sonra patatesleri iki hafta daha toprakta bırakacaksın.

ÇAVUŞ: İki hafta mı? Ne gerek var? Adamlarımın hemen yemeleri gerek.

CESARET ANA: Kabukları sertleşsin, diye seni kalın kafalı sefil! Çok körpeler, toplanmanın şokuna dayanamazlar.

ÇAVUŞ: Ordu mu? Beklesin mi? Ordu aç.

CESARET ANA: Ordu her zaman aç. Ve ordu hiçbir zaman bekleyemez. Neden beslenmek için sürekli benim ürünlerimi topluyor? Götürdüğünüz zavallı

oğlumu bana hiç geri getirmediğiniz. Neden bu seferlik sen defolup gebermiyorsun? (*Şarkı söyler. Başını, el arabasının tepesinden anca görünen DELİKANLI eline bir bahçe küreği alır ve ritim tutmaya başlar.*)

Onu biçtiler,
derisini soydular,
etini ezdiler,
sonra gömdüler.

Ah, ordu
oğullarımızı siperlere gömer,
çamurda zaferle gübreler,
turfanda ürün hiçbir zaman dindirmez
savaşın kana olan iştahını.

Bir zamanlar
gözbebeğimiz olan delikanlılar
artık yerde çürüyen bir ekin,
hasat edilmemiş ama unutulmayan,
politikacıların yalanlarıyla beslenip sulanan.

Onu biçtiler,
derisini soydular,
etini ezdiler,
sonra gömdüler.

(*Kederli söylemeye başlar.*)

Ben onu çıkardım,
çapa ve duayla,
yanağından öptüm
ama yoktu yanağı.

ÇAVUŞ: Senin çocuk güzel ritim tutuyor. Yeni bir trampetçiye ihtiyacımız var. Sonuncusunun kolu bir top ateşinde uçtu. Askerler artık eskisi gibi izlemiyorlar onu. Küçük bir trampetçi olmayı istemez miydin? (ÇAVUŞ, DELİKANLI'ya doğru eğilir ve bir bozuk para uzatır. DELİKANLI almak için uzanırken CESARET ANA bahçe küreğiyle parmaklarına vurur.)

CESARET ANA: O daha küçük.

ÇAVUŞ: Yeterince büyümüş görünüyor. Kaç yaşındasın evlat? Kırmızı ve sırmalı bir üniforma giymek istemez misin?

CESARET ANA: Ne üniforması? Ölümü ve soğuğu demek istiyorsun. Başkasının çocuğuna giydir.

ÇAVUŞ: Haydi ama, Cesaret Ana, bırak çocuk kendi adına konuşsun.

CESARET ANA: Konuşamaz o. Sen bir öncekini alıp götürdüğünde ben de dersimi aldım. Çocuklarımdan hiçbirinin bir daha asla konuşmasını istemiyorum.

ÇAVUŞ: Ne demek istiyorsun?

CESARET ANA: O kendisi için en iyisinin ne olduğunu bilir.

ÇAVUŞ: Peki, peki, o beni ilgilendirmiyor. Bakalım patateslerin ne diyecek kendileri için.

CESARET ANA: Bulutlu bir günü bile bekleyemez misin? Ben olsam bu ışıktaki toplamazdım onları. Bir saatte yeşerirler.

ÇAVUŞ: Böyle kuru ve güneşli bir günde mi? Patates toplamak için mükemmel koşullar. Ben onları hemen gölgeye alırım.

(ÇAVUŞ bağırarak askerî eğitim komutları verip belle selam durur ve sonra süngüyle hücum ediyormuş gibi bağırarak beli toprağa saplamaya başlar. Neredeyse anında bir avuç patates çıkar.)

ÇAVUŞ: Şu güzellere bak, Cesaret Ana. Doğa Ana bir askerden birkaç darbe alınca hemen içindekileri dö-
küveriyor. (CESARET ANA oğluna sarılmış, ikisi bir-
den ÇAVUŞ'un deli gibi toprağı kazmasını seyretmek-
tedirler. İşi bitince bahçe altüst olmuştur. Dört bir ya-
nında yerlere patatesler saçılmıştır. ÇAVUŞ alnını siler
ve üstünde haç olan tarha bakar.) Oradaki meçhul
askerin altına da ürün gizlemedin, değil mi, C. Ana?
(CESARET ANA oğluna daha sıkı sarılır. İfadesi mey-
dan okumaktadır.) Daha askeri görür görmez ekinin
yapraklarını yolan kaç tane pis köylü tanıdım tahmin
edemezsin. Burada ne yetiştiriyorsun, C. Ana? Her
neyse, belle iyice bir dürttüm mü ortaya çıkacaktır.
(ÇAVUŞ beli alıp saplar, sonra üstünde haç olan tarhu
iyice eşelemeye başlar. CESARET ANA acı acı inler.
ÇAVUŞ bir şeye takılır ve dizlerinin üstüne çöküp elle-
riyle toprağı eşelemeye başlar.) Ne bu? Karakavzaya
benziyor... Biliyordum. Çok kurnaz bir kocakarisin
sen, C. Ana. Sırf bu yüzden fikrimi değiştirdim. Sana
bu akşamki çorba için bir avuç bile patates bırakma-
yacağım.

(ÇAVUŞ çabalamakta, ortaya çıkardığı uzun beyaz
kökleri heyecanla çekiştirmektedir. CESARET ANA ile
oğlu gitgide daha çok huzursuzlanır. ÇAVUŞ'un son bir
asılmasıyla toprak açılır ve ÇAVUŞ sırtüstü düşer.
Dehşet içinde, bir cesedin iskelete dönüşmüş parmakla-
rını çekiştirmiş olduğunu görür. O sırada DELİKANLI
bir çığlık atar. Upuzun, kesintisiz, tiz bir çığlık. Toprak-
tan bir kol çıktığını görürüz. Kirli, sırmalı kırmızı bir
üniforma içindeki kol o şekilde bükülmüştür ki, selam
verir gibi durmaktadır. ÇAVUŞ bu saygı ifadesini gö-
rünce ayağa kalkar ve esas duruşa geçip selam çakar. O
sırada DELİKANLI yine ritim tutmaya başlar. Bu kez

Gustav Holst'un, Gezegenler sitinden "Savaş Getiren Mars"ı almaktadır.)

Perde!

MACHIAVELLI'NİN BAHÇESİ

“Bir bahçıvanın namı, tıpkı bir yazarınki gibi, istenmeyeni kökünden sökmeye ve gereksiz olanı kesip atmaya dayanır.”

Kafka'nın Çorbası'nda yemek tariflerini, *Sartre'in Lavabosu*'nda tamirat işlerini edebiyatla buluşturan Mark Crick, bu kez de bahçeciliğe el atıyor. *Machiavelli'nin Bahçesi*, dünyaca ünlü on iki yazarla hazırlanmış bir bahçe kılavuzu. Deyim yerindeyse kalemını bırakan yazar, eline kazma küreği alıyor. Mark Crick'in yine yaratıcılığını konuştuğu kitapta, Bertolt Brecht'le patates yetiştirmekten tutun da, Niccolò Machiavelli'yle çim biçmeye, Henrik Ibsen'le meyve ağacı dikmeye kadar çeşitli bahçecilik tüyoları buluyoruz.

Mark Crick bu kitapta yer alan bilgileri verirken kendi bahçıvanlık deneyimlerinden yararlanmış ve her bir yazar için, Dürer'den Dalı'ye birçok ünlü sanatçının stilinde çizimler de yapmış. *Machiavelli'nin Bahçesi*, edebiyatın size bahçede yol gösterdiği eşsiz bir elkitabı.

Kapak resmi: AMANDA ROHDE

ISBN 978-975-07-1421-4

9 789750 714214